

A FELSZÓLALÓKRÓL

ÁKOS KÁROLY (1918–) orvos, pszichofiziológus, katonarvos, kiadói főszerkesztő, az MTA tudományos főmunkatársa. 1953-ban a honvédségtől politikai okok miatt eltávolították. Feleségével kidolgozták az emberi agy első klinikai funkcionális méréses vizsgálatát (PCG).

BABICS ANTAL (1902–1992) orvos, sebész-urológus, részt vett a második világháború alatt az ellenállási mozgalomban, az urológiai klinika igazgatója, egyetemi tanár, akadémikus, 1956. okt. 26–31. között a Nagy Imre-kormány egészségügyi minisztere.

BALASSA RÓBERT adatait nem ismerjük.

BASA LÁSZLÓ ötvös, adatait nem ismerjük.

BENCZE JÓZSEF (1925–1960) szövöttanyag- és kárpittervező.

BODRI LÁSZLÓ (1926–) ötvös.

BOZSÓKY ANNA (1929–) nyomottanyag-tervező.

BUZÁS ÁRPÁD (1929–) nyomottanyag-tervező, 1956-ban az Iparművészeti Vállalat kötőüzemében a tervezőcsoport vezetője.

CSORBA LAJOS (1927–) katonarvos, mellkassebész szakorvos, 1957 tavaszán leszerelik, a Korányi TBC és Pulmonológiai Intézet mellkassebésze, majd Kaposváron osztályvezető főorvos, kandidátus.

DÁVID ÁGOSTON (1927–) gyógyszerész, 1951-ig gyógyszerészként dolgozik, majd gyógyszerkutató, 1956-ban a budapesti Gyógyszertár Vállalatnál a forradalmi bizottság elnöke. Pártonkívüli. 1957-ben fegyelmivel elbocsátják, többször őrizetbe veszik. 1959-től kutató a Chinoin és a Kőbányai Gyógyszergyárban. Címzetes egyetemi tanár, a tudományok doktora.

DEMECS KATALIN (1930–) nyomottanyag-tervező.

DESSAUER PÁL (1909–) orvos, tüdőgyógyász, 1945 után a Népjóléti Minisztérium munkatársa, a Siess, adj, segíts mozgalom elindítója, 1950-től a Korányi TBC Intézet igazgató főorvosa, a magyar TBC-ellenes mozgalom egyik úttörője, 1956 után az Egyesült Államokba emigrált, Pittsburghban egy rehabilitációs intézet igazgatója volt.

ENGELSZ JÓZSEF (1928–) ötvös, a Petőfi Kör iparművészeti vitájának egyik kezdeményezője.

ERDŐS PÉTER (1925–1990) újságíró, a Petőfi Kör iparművészeti vitájának egyik kezdeményezője. 1945-től a *Szabadság*, majd a *Szabad Nép* munkatársa, kiadói lektor, 1950–1953 között internálva volt. A Nagy Imre körül csoportosuló pártellenzék tagjaként 1956 februárjában néhány hétre ismét letartóztatják, majd 1958-ban másfél év börtönre ítélik. Szabadulása után jogász, a Hanglemezgyártó Vállalat sajtófőnöke.

FARKAS SÁNDOR (1907–1970) történész, 1928-tól az illegális kommunista párt tagja, 1945 után pártfőiskolai tanár, újságíró, minisztériumi főtisztviselő, 1956-ban a Budapesti Orvostudományi Egyetem marxizmus–leninizmus tanszékének vezetője, 1957 után a MKKE oktatója.

FERENCZY NOÉMI (1890–1957) gobelinművész. Ferenczy Károly festőművész leánya, Ferenczy Béni szobrászművész ikertestvére. 1911-ben Párizsban tanul, 1916-ban állít ki először, 1937-ben a párizsi világkiállításon nagydíjas, 1948-ban Kossuth-díjas. Gyűjteményes tárlatát csak 1956-ban rendezték meg a Nemzeti Szalonban.

GAÁL GERTRUD (1931–) nyomottanyag-tervező.

GÁBOR IRÉN (1930–) nyomottanyag-tervező.

GÁCS GYÖRGY (Z. Gács György) (1914–1978) festő, textiltervező, üveg-szobrász, főiskolai tanár, 1945-től 1953-ig a Képzőművészeti Gimnáziumban tanár, közben 1950–1952 között az iskola igazgatója. 1953-tól az Iparművészeti Főiskolán a díszítőfestő tanszak vezető tanáraként megszervezi az üvegtanszékét. Első önálló kiállítását csak 1957-ben rendezhette meg.

GALLA EMIL (1909–1959) orvos, szemész, 1933–1936 között Grósz Emil professzor munkatársa, majd a zsidókórház alorvosa, 1946–1950 között az 1. sz. Szemklinika orvosa, 1950-től a honvéd kórházban orvos-ezredes, kandidátus.

GERENDÁSI GYÖRGY szerkesztő adatait nem ismerjük.

HATOS GYÖRGY (1912–) orvos, 1945 után az Egészségügyi Minisztérium vezető munkatársa, szervezőorvos, 1952 után az Országos Élelmezéstudományi Intézet tudományos osztályvezetője, higiénikus. 1956 után Ausztráliába emigrált.

HAVASI LÁSZLÓ (1912–1976) sebész, fogász és belgyógyász orvos, alezredes. A második világháború előtt hivatásos repülőorvos százados, a Honvéd Központi Kórház parancsnokhelyettese, a honvéd kórház forradalmi bizottságának egyik vezetője. A forradalom kezdetén megakadályozza, hogy a sebesült felkelőket a kórházból elszállítsák, részt vesz a HM és a felkelők közötti tárgyalásokon. 1957 nyarán letartóztatják, és 1958-ban a Radó György elleni per másodrendű vádlottjaként 5 évi börtönre ítélték, 1960-ban szabadult, haláláig állandó állással nem rendelkező orvosként dolgozik.

HEGEDŰS B. ANDRÁS (1930–) közgazdász. 1956-ban az ELTE Politikai Gazdaságtan Tanszékén tanársegéd, a Petőfi Kör titkárhelyettese. 1958-ban letartóztatják, a Mérei Ferenc és társai perben 2 évi börtönre ítélik. 1988-ban a Történelmi Igazságtétel Bizottság alapító tagja és titkára, az 1956-os Intézet ügyvezető igazgatója, egyetemi docens.

HORNICSEK LÁSZLÓ (1923–) belsőépítész, 1947-től az Iparművészeti Főiskola főtanügyi tanársegéde, majd docens. 1948-tól a Középülettervező Vállalat munkatársa, utóbb műteremvezetője. Az Iparművészeti Tanácsban zsűrielnök.

HORVÁTH MAGDA (1927–) keramikus.

HRIBÁR LJUBICA Dr. Pál Jánosné (1918–) a második világháború alatt menekült Jugoszláviából Magyarországra, 1949. júl. 25-én letartóztatják és a Rajk-per egyik mellékperében, a Rex József és társai perben jogerősen 4 évi fegyházra ítélik. 1956-ban rehabilitálják, a forradalom leverése után emigrál.

HUBER RÓBERT (1923–) orvos, nőgyógyász, jogász. Orvosjogi szakértő.

HÜBNER GYULA adatait nem ismerjük.

IVÁN LÁSZLÓ (1920–) orvos, idegsebész, a Központi Honvéd Kórház osztályvezető főorvosa őrnagyi rangban. A Központi Honvéd Kórház forradalmi bizottságának tagja, majd a kórházban működő ellenálló csoport résztvevője. 1957 januárjában Kanadába emigrál, Ottawában tanszékvezető egyetemi tanár.

JURIS IBOLYA (1923–) nyomottanyag-tervező, 1956-ban a Képző- és Iparművész Szövetségben szakosztályi titkár.

KATONA IMRE (1927–) művészettörténész, muzeológus, ekkor a Népművelési Minisztérium múzeumi főosztályán előadó.

KÁLMÁN KÁLMÁN belgyógyász orvos, adatait nem ismerjük.

KESZEGH ISTVÁN (1927–) néprajz és régészet szakos muzeológus, a Múzeumi Központ munkatársaként 1955 áprilisában a Bessenyei Kör szervezése miatt kizárták a pártból, a nagykőrösi Arany János Múzeum vezetője, 1956 végén internálták.

KÉRI MIKLÓS adatait nem ismerjük.

KIRÁLY JÓZSEF (1930–) belsőépítész, a modern bútortervezés egyik úttörője, ekkor a Kereskedelmi Tervező Iroda munkatársa.

KISS ANDRÁS 1956-ban az Onkológiai Intézetben dolgozott.

KISS ROÓZ ILONA (1920–) keramikus, 1948–1952 között az Iparművészeti Főiskola kerámia tanszékén tanársegéd.

KNOTLIK MÁRIA (1929–) textilrestaurátor, segédmuzeológus.

KOVÁCS DÉNES belgyógyász adatait nem ismerjük.

KÖRÖSI GÁBOR vegyész, a Budapesti Orvostudományi Egyetem Általános Kémiai Intézetének munkatársa, 1956 után Izraelbe emigrált.

KURUCZ JÁNOS (1924–) orvos, kórboncnok, az Országos Közegészségügyi Intézet és a Korányi Országos TBC Intézet diagnosztikai laboratóriumában tudományos kutató, kandidátus, a forradalom alatt mentőorvos, az Egyesült Államokba emigrált, Floridában neuropatológus.

KRISTÓ NAGY ISTVÁN (1921–) gyógyszerész, irodalomtörténész, műfordító. A 40-es években szerkesztő, részt vett a németellenes egyetemista ellenállási mozgalomban. 1944-ben Szegeden szerzett gyógyszerészi oklevelet. Kiszgazdapárti ifjúsági politikus, majd 1957-ig gyógyszerész, 1957-től könyvkiadói lektor és szerkesztő.

LÁSZLÓ GYULA (1910–) régész, képzőművész, egyetemi tanár, 1945–1948 között Kolozsvárott népi kollégiumi tanár, a Bolyai Tudományegyetem tanára, a vita idején az ELTE Régészeti Tanszékén megbízott előadó, mintegy 500 publikációja közül kerek 200 művészeti tárgyú.

MAGOS LÁSZLÓ (1921–) orvos, toxikológus. Szegeden a Közegészségtani és Járványügyi Intézetben, majd a budapesti Munkaegészségügyi Intézetben dolgozik, tudományos kutató, kandidátus. 1963-ban Angliába emigrál, ahol toxikológiai kutatásokat folytat, az ENSZ Egészségügyi Szervezetének konzultánsa.

MARIK GYÖRGY plasztikai sebész adatait nem ismerjük.

MOLNÁR FERENC adatait nem ismerjük.

NAGY ANDRÁS (1921–) 1956-ban szigorló orvos, 1957-ben szerzett orvosi oklevelet, sebész, 1957-től egyetemi tanársegéd, majd a Szájsebészeti Klinikán dolgozik. 1968-ban Kanadában telepedett le.

NOÉ ANNA (1929–) nyomottanyag-tervező.

PATAKY ISTVÁN (1920–1992) orvos, 1956-ban a budapesti Orvostudományi Egyetem gyógyszerintézetének docense, pártonkívüli. Az egyetemi forradalmi bizottság titkára. A Petőfi Kör vezetőségének tagja. 1957 nyarán politikai magatartása miatt fegyelmi eljárással eltávolítják az egyetemről, kizárják a szakszervezet elnökségéből. Hosszabb ideig állástalan, majd az Országos Ideg- és Elmegyógyászati Intézetben osztályvezető orvos.

PRÁGAY DEZSŐ (Prágay S. Dezső) (1921–) vegyész, mezőgazdász, közgazdász. Erdélyben nőtt fel és szerzett oklevelet, népi kollégista. 1950–56 között a budapesti Orvostudományi Egyetemen oktató, adjunktus, a Petőfi Kör vezetőségének tagja, az orvosegyetem forradalmi bizottságának társvezetője. 1956 novemberében emigrál, aktívan részt vesz az emigráció politikájában, az USA-ban vegyészprofesszor. Kezdeményezésére 1991-ben Bibó-emléktáblát helyeztek el az Országházban.

REDŐ FERENC (1913–) 1949–1952 között a Népművelési Minisztérium művészetpolitikai osztályának vezetője, 1952–1956 között a Szépművészeti Múzeum főigazgatója, az Iparművészeti Főiskola gobelin tanszakának tanára.

ROSTÁS JUDIT (Vámos Lászlóné) (1925–1974) orvos alezredes, laboratóriumi szakorvos, 1951-től a Budapesti Orvostudományi Egyetem Közegészségtani Intézet orvosgyakornoka. 1955-ben Észak-Koreában a magyar kórház laboratóriumát vezette. 1956-ban egyetemi tanársegéd, majd a Honvéd Kórház laboratóriumának vezetője.

ROZS ENDRE (1917–) grafikus, textiltervező, díszítőfestő, 1949–1956 között az Iparművészeti Főiskola tanára, a nyomottanyag-tervező tanszak vezetője.

RUDICS JÓZSEF (1932–) grafikus.

RUSZNYÁK ISTVÁN (1889–1974) orvos, belgyógyász, a Szegedi és Budapesti Orvostudományi Egyetem tanára, 1945–1947 között országgyűlési képviselő, a Magyar–Szovjet Társaság elnöke, akadémikus, 1949–1958 között az Elnöki Tanács tagja, 1949–1970 között az MTA elnöke, az MTA Kísérleti Orvostudományi Intézete igazgatója.

SCHUBERT ERNŐ (1903–1960) textiltervező, festő, grafikus. 1946-ban a Magyar Művészeti Tanácson belül létrejött Iparművészeti Szaktanács elnöke, 1948–1950 között az Iparművészeti Főiskola textil főtanszakának vezetője, 1950–1951 között a főiskola főigazgatója.

SOMOGYI ÁRPÁD (1925–) művészettörténész, muzeológus, 1956-ban az Iparművészeti Múzeum munkatársa, a hetvenes évek óta Svájcban él.

SOMOGYI JÁNOS (1929–) orvos, biokémikus. Kutató tanársegéd a törvényszéki orvostani intézetben. 1956-ban DISZ-titkár az orvostudományi egyetemen, a Petőfi Kör orvosvitájának egyik szervezője. 1960-tól egyetemi tanár itthon és külföldön, az orvostudományok doktora.

SZABAD TAMÁS 1956-ban egyetemi hallgató, adatait nem ismerjük.

SZABOLCSI LÁSZLÓ (1920–1984) orvos, röntgenológus, 1950–1957 között katoniorvos, 1957 után a bajai, illetve kékesi kórház főorvosa.

SZABÓ FERENC (1922–) kórboncnok, 1947-ben szerzett orvosi oklevelet.

SZABÓ JÁNOS (1927–) ötvös, 1956-ban tanársegéd a textil tanszakon.

SZEGVÁRI JÁNOS gyógyszerész adatait nem ismerjük.

SZERDAI ISTVÁN adatait nem ismerjük.

SZÉKELY ISTVÁN (1919–1979) állatorvos, battonyai járási és Tolna megyei főállatorvos, 1956 után rendőri felügyelet alatt állt, Szentgotthárdon és Szombathelyen állami gazdasági, illetve vágóhídi állatorvos.

SZUPPÁN IRÉN (1927–) nyomottanyag-tervező.

TAMÁSI ZOLTÁN az MDP Központi Vezetőségének instruktora, adatait nem ismerjük.

TARISKA ISTVÁN (1915–1989) orvos, neurológus, a Márciusi Front aktív résztvevője, 1939–1943 között a debreceni orvosi egyetemen és az angyalföldi elmegyógyintézetben orvos, 1944 végén Debrecenben az MKP titkára és a *Néplap* főszerkesztője, majd egészségügyi államtitkár, az Országos Ideg- és Elmegyógyászati Intézet főigazgató helyettese. 1951-ben koncepció perben 12 évi fegyházra ítélik, 1954-ben rehabilitálják. Ezt követően az Agyszövettani Laboratórium vezetője. 1969-től az Országos Ideg- és Elmegyógyászati Intézet főigazgatója. Az MTA levelező tagja.

TARJÁN GYÖRGY (1924–) közgazdász, 1956-ban a Kútvölgyi Úti Kórház gazdasági igazgatója.

TÓTH ERNA (Tóth Istvánné), a KISTEXT tervezőirodájának vezetője, ekkor a Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége textiles bizottságának tagja.

ZSIGMONDI ENDRÉNÉ (Salgó Éva) (1919–1963) nyelvoktató, tisztviselő, a második világháború előtt Angliába emigrált, kommunista. Angliában a magyar demokratikus ifjúsági mozgalom bizottságának elnöke volt. 1945 végén hazatért, a svájci unitárius egyház segélybizottsága munkatársa, majd a külügyminisztériumban tisztviselő. 1949. május 30-án letartóztatják (mint Noel H. Field „ügynökét”). Férjével együtt 8 évi börtönre ítélik. 1954-ben rehabilitálják. 1958-tól a Magyar Rádió angol szekciójának munkatársa. Az ÁVH-n elszenvedett kínzások során szerzett betegségei okozták halálát.

WEINER MIHÁLYNÉ (Weiner Piroška) (1909–1989) művészettörténész, 1956-ban az Iparművészeti Múzeum főigazgatóhelyettese, majd főigazgatója.